

ЕТИЧЕН КОДЕКС

на училищната общност при СУ „Св. Климент Охридски“, гр. Варна

ВЪВЕДЕНИЕ

Настоящият кодекс определя етичните норми за поведение на ученици, родители, учители, непедagogически състав и ръководители в СУ „Св. Климент Охридски“ чрез спазване на принципите на законност, лоялност, честност, политическа безпристрастност, етична толерантност, прозрачност, отговорност и отчетност при изпълнение на служебните им задължения и в ситуация на конфликт на интереси.

Раздел I

ОБХВАТ НА КОДЕКСА

Етичните правила в този кодекс се отнасят за училищната общност в СУ „Св. Климент Охридски“, съобразно законите на Република България. Кодексът се основава и се ръководи от основните човешки ценности и принципи. В него се засягат отношенията между ученици, учители, помощен персонал, ръководство и родители.

Раздел II

ЦЕЛИ НА КОДЕКСА

Етичният кодекс има за цел да:

Чл.1. Определи етичните норми за професионална дейност на учителя. Да представи моралните отговорности на учениците помежду им. Да установи общи, валидни за всички участници в училищната общност и доброволно поети от тях реални ангажименти.

Чл.2. Членовете на училищната общност – ученици, учители, родители, административен и помощен персонал – са партньори, които имат права и отговорности.

Чл.3. Учениците, поради специфичните си възрастови характеристики, трябва да бъдат закриляни, защитавани подпомагани, без това да нарушава принципа на равнопоставеността.

Чл.4. Всеки член на училищната общност действа съгласно своята професионална и личностна подготовка; всички заедно се стремят да постигнат изграждането на модерно и демократично училище.

Чл.5. Взаимоотношенията между членовете на училищната общност се градят върху доверието, почтеността, уважението към личността и зачитането на личното достойнство и свобода.

Раздел III

МОРАЛНИ ОТГОВОРНОСТИ НА УЧЕНИЦИТЕ

Чл.6. В поведението си учениците се ръководят от моралната максима: „Никога не постъпвай спрямо другите така, както не искаш те да постъпват спрямо теб”.

Чл.7. Ученикът защитава своята позиция свободно, със слово и поведение, устно или в печатни издания, социални мрежи – интернет пространство, без да накърнява свободата и достойнството на другите.

Чл.8. Ученикът постъпва винаги така, че всеки от съучениците му да може да изказва и защитава свободно разбиранията си и да отстоява позициите си.

Чл.9. Ученикът проявява уважение към личността на всекиго и неговите вещи, изслушва внимателно, противопоставя аргументи, никога не изразява несъгласието си чрез лични обиди и квалификации. Неуважение е всяко действие, което е нежелано или се разбира като обидно от другите.

Чл.10. В своята дейност ученикът се стреми да не нарушава личното пространство на другите.

Чл.11. Недопустимо е ученикът да обсъжда личностните качества на съученици и учители, както и публично да разпространява поверителна информация за тях.

Чл.12. Всеки ученик съдейства на учителите си в изпълнението на техните професионални задължения.

Чл.13. Всеки ученик се подготвя и работи активно в учебните часове.

Чл.14. Морално задължение на всеки ученик е усъвършенстването на своите знания и личност.

Чл.15. Ученикът помага винаги, когато някой се нуждае от помощ и има възможност да му я окаже.

Чл.16. Всеки ученик се отнася с уважение към членовете на училищната общност и към институцията „Училище” – облича се спретнато, говори учтиво, спазва утвърдените правила във взаимоотношенията.

Чл.17. Лична отговорност и грижа на ученика е да допринесе за благоприятния климат на сигурност в училище.

Раздел IV

МОРАЛНИ ОТГОВОРНОСТИ НА ПЕДАГОГИЧЕСКИТЕ СПЕЦИАЛИСТИ

Чл.18. Учителят трябва да бъде професионално подготвен, добросъвестен, добронамерен и почтен.

Чл.19. Учителят непрекъснато повишава своята квалификация и поддържа съвременен ниво на знания, за да осигури правото на учениците на качествено образование.

Чл.20. Учителят има право на професионална независимост и на лична свобода, както и на подкрепа от страна колегите и ръководството. Положителните резултати в

професията са възможни само благодарение на добра екипна работа и пълноценно взаимодействие между всички участници в училищната общност.

Чл.21. Учителят определя ясни правила за протичане на часа, съгласно държавните образователни стандарти.

Чл.22. Учителят информира родителя/настойника за прогреса на ученика обективно и окуражаващо.

Чл.23. Учителят се отнася с уважение и разбиране към всички ученици и техните родители, без разлика на възраст, етнос, пол, раса, вероизповедание и други културни различия.

Чл.24. Учителят е длъжен да оказва съдействие както при решаването на проблеми, свързани с учебния процес, както и проблеми, свързани с взаимоотношенията с учениците.

Чл.25. Учителят трябва да бъде гарант за равнопоставеността на учениците в час и училището като цяло.

Чл.26. Учителят не разпространява и не споделя своите впечатления от учениците си с други лица.

Чл.27. Демонстрирането на пристрастия от страна на учителя е недопустимо.

Чл.28. Учителят не допуска емоциите да повлияят на умерения тон, не позволява да бъде предизвикан или провокиран.

Чл.29. (1) Учителят сам утвърждава своя авторитет с професионализъм, компетентност, знания, умения и благородство в отношенията с учениците, колегите, родителите, административния и помощен персонал.

(2) Учителят проявява уважение към личния живот на учениците и техните семейства и е недопустимо злоупотреба с доверието на семейството.

(3) Учителят осигурява на децата с увреждания равни възможности за достъп до адекватни грижи и образование.

(4) Учителят когато разбере за действия или ситуации, които заплашват здравето сигурността на детето, има моралната и законова отговорност да информира органите за закрила на детето.

Чл.30. Недопустимо е учителят публично да разгласява информация от професионални заседания.

Чл.31. Учителят е публична личност и трябва да съблюдава правилата за добро поведение при всички свои изяви в публичното пространство.

Чл.32. Учителят не допуска публично обсъждане на личностните качества професионалните достойнства на колегите си. При възникване на спорове, същите се решават в рамките на добрия тон.

Чл.33. (1) Ръководството на училището зачита достойнството и правата на подчинените си.

(2) Ръководството е пример за професионално, безпристрастно и ефективно изпълнение на служебните задължения.

(3) Ръководството проявява отговорност към работещите в училището, подпомага професионалното им развитие и ги насърчава.

Раздел V

МОРАЛНИ ОТГОВОРНОСТИ НА ПЕРСОНАЛА, РАБОТЕЩ В СУ „СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ“

Чл.34. Служителите се отнасят към всички ученици, учители и ръководство с нужното уважение.

Чл.35. Всеки служител съдейства на учителите и ръководството за изпълнение на професионалните им задължения.

Раздел VI

МОРАЛНИ ОТГОВОРНОСТИ НА СЕМЕЙСТВОТО

Чл.36. Родителите/настойниците са партньори и участници в процеса на обучение и възпитание.

Чл.37. (1) Родителят/настойникът съдейства на учителите в интерес на провеждането на ползотворен образователен процес.

(2) Родителят/настойникът трябва да информира за личностните особености, уменията, способностите, предпочитанията и образователните потребности, както и здравословното състояние на ученика с оглед опазване на здравето и живота чрез референция, написана от самия родител. При промени в емоционалното и здравословното му състояние, родителят/настойникът информира своевременно училището.

(3) Родителят/настойникът има моралното задължение да се информира и консултира с преподавателите относно обучението и развитието в образователния процес при необходимата дискретност и уважение,

Чл.38. Родителят/настойникът следва да пази и уважава доброто име на учителите. Неприемливо е да инициират и участват в публични изяви, които биха уронили авторитета на училището и учителите.

Чл.39. Родителят/настойникът има моралното задължение при възникване на конфликт да се консултира с учителя за изясняване на обстоятелствата.

Раздел VII

ВЗАИМООТНОШЕНИЯ С ОРГАНИЗАЦИОННИТЕ СТРУКТУРИ НА РАЙОН ОДЕСОС, ОБЩИНА ВАРНА, РУО ГР. ВАРНА И МОН

Чл.40. (1) Училищното ръководство, учителите, и непедагогическият персонал извършват своята дейност на високо ниво на компетентност в съответствие с професионалните критерии, поемат само такива задачи, за които са придобили необходимата квалификация.

(2) Училищното ръководство, учителите, и непедagogическият персонал в СУ „Св. Климент Охридски“ активно съдействат за осъществяване на партньорски отношения с органите на държавната и местната власт.

Раздел VIII

КОНФЛИКТ НА ИНТЕРЕСИ

Чл.40. (1) Когато на учителя, служителя или работника е възложена задача, чието изпълнение може да доведе до конфликт на интереси, те са длъжни своевременно да информират директора

(2) Учителят, служителят или работникът не трябва да използват своето служебно задължение за осъществяване на свои лични или семейни интереси.

(3) Учителят, служителят или работникът, които са напуснали, нямат право да се възползват, да злоупотребяват или изнасят информация, която им е станала известна поради или във връзка с длъжностите, които са заемали.

Раздел IX

КОМИСИЯ ПО ЕТИКА

Чл.41. За спазването на Етичния кодекс и разрешаване на възникнали с приложението му казуси към СУ „Св. Климент Охридски“ се създава Комисия по етика.

Чл.42. (1) Комисията по етика разглежда жалби, свързани със спазването на този кодекс, дава задължителни тълкувания на Етичния кодекс. Комисията не разглежда анонимни жалби.

(2) Всеки заинтересован член може да внесе жалба в Комисията по етика.

(3) Комисията по етика разглежда постъпилите жалби и се произнася с мотивирано становище най-късно в тримесечен срок от постъпването им.

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Моралните норми, съдържащи се в настоящия кодекс, са неизменна част от ежедневната работа на служителите.

Спазването на етичните правила за поведение е гаранция за законността на действията на служителите и защита от неоснователни обвинения.

Чрез спазването на правилата на поведение, заложи в Етичния кодекс и приети от всеки служител, се допринася за изграждането и утвърждаването на положителния образ на СУ „Св. Климент Охридски“.

Настоящият етичен кодекс е отворен документ, подлежащ на непрекъснато развитие и обогатяване по реда на приемането му. Промените се извършват при настъпила необходимост.

Етичният кодекс е приет с решение на ПС (протокол № 4/03.11.2016 г.)

ВЪТРЕШНИ ПРАВИЛА

ЗА НАБЛЮДЕНИЕ, УСТАНОВЯВАНЕ И ДОКЛАДВАНЕ НА НАРУШЕНИЯТА И ЗА ПРЕДПРИЕМАНЕ НА ПОСЛЕДВАЩИ МЕРКИ ПРИ ПРИЛАГАНЕ НА ЕТИЧНИЯ КОДЕКС

1. Настоящите вътрешни правила уреждат реда и начините за наблюдение, установяване и докладване на нарушенията и за предприемане на последващи мерки при прилагането на Етичния кодекс за поведението на учителите, служителите и работниците в училищната общност. Под „нарушения на Етичния кодекс“ по смисъла на тези правила се разбират следните групи прояви в тяхното поведение:

- ❖ неспазване на действащото законодателство.
- ❖ неспазване на вътрешноучилищните документи.
- ❖ действия и/или бездействия, водещи до разрушаване на доверието към училището.
- ❖ грубо отношение към учениците, родителите, колегите и външни лица; проявено неуважение, незачитане на правата и достойнството на личността и допускане на прояви на дискриминация поради етнически, религиозни и други причини.
- ❖ прояви на накърняване на авторитета на други учители, служители и работници и на престижа на учебното заведение, допуснати във и извън училището.
- ❖ прояви на недобросъвестно и некомпетентно изпълнение на възложените функции и накърняване на интересите на други лица.

2. Наблюдението и докладването на посочените в т. 2 нарушения да се извършват по две направления:

- ❖ вътрешно докладване – от педагогическия и непедагогическия персонал.
- ❖ външно докладване – от родители, граждани, представители на институции и фирми.

3. Сигналите за нарушенията се приемат в училището и се регистрират във входящия дневник – регистър, който се съхранява от помощник директора.

4. Регистрираните сигнали се разглеждат от Комисията по етика в училището, назначена със заповед на директора.

5. Комисията е в състав от представители на:

- ❖ ръководството – 1: .....
- ❖ педагогическия персонал - 3: .....
- ❖ непедагогическия персонал - 1: .....
- ❖ при случаи с ученици – представител на ученическия съвет с право на съвещателен глас.

6. Комисията се председателства от .....

7. Всички постъпили сигнали се разглеждат от комисията на нейни заседания, за което се води протокол.

8. Комисията не е длъжна да разглежда анонимни сигнали.

9. Членовете на комисията вземат решения с явно гласуване и обикновено мнозинство 50% + 1.

10. Председателят свиква първо заседание за разглеждане на постъпилия сигнал в седемдневен срок от постъпването му.

11. При необходимост от допълнителни данни и доказателства се извършва проверка и се провежда разговор със свидетели на нарушението.

12. При невъзможност случаят да се изясни на едно заседание, се насрочва последващо такова в седемдневен срок след първото.

13. При установяване на нарушения на етичните правила, представляващи и дисциплинарни нарушения, преписката се докладва и на директора за предприемане на дисциплинарни мерки по Кодекса на труда/или санкции съгласно ПВР.

14. За предприетите мерки и наложени наказания се уведомяват председателят на комисията по етика и лицето, подало сигнала.

15. При първоначално постъпване на работа всеки учител, служител и работник се запознава с Етичния кодекс и настоящите Вътрешни правила срещу подпис.